

„A Munka Méltósága” projekt bemutatása

„Nemzedékeken átívelő foglalkoztatás”
LIGA Esélyegyenlőségi Tagozat

Az ombudsman hatásköre

Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (Ajbt.)

18. § (1)

Az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint közigazgatási szerv, helyi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat, kötelező tagság alapján működő köztestület, a Magyar Honvédség, rendvédelmi szerv, közigazgatási jogkörben eljáró egyéb szerv e jogkörében, nyomozó hatóság vagy az ügyészség nyomozást végző szerve, közjegyző, törvényszéki végrehajtó, önálló bírósági végrehajtó vagy közszolgáltatást végző szerv (a továbbiakban együtt: hatóság) tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár (a továbbiakban együtt: visszásság), feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Az ombudsman vizsgálata indulhat

- állampolgári panaszbeadvány alapján
- hivatalból (projektek)

Alkotmánybírósági indítványok

2012-ben 578 db kérelem érkezett, ez alapján 31 db AB indítványt nyújtott be a biztos

- 16 kérelem alapján
- 12 korábbi ombudsmani beadvány fenntartása
- 3 hivatalból (panaszbeadvány, jogszabály véleményezés során észlelt jogsértés alapján)

A „Munka világa”
hatalmas terület

Az ombudsman által
megragadható kérdések
köre jóval szűkebb

Hatásköri korlát:

- Munka- vagy egyéb foglalkoztatási jogviszonnyal összefüggő jogvita
- Vizsgálható szervek köre (hatóság, közszolgáltató)
- Szakmai, szakpolitikai kérdések

Munkajog

- Munkaviszonnal összefüggő jogsérelmek
  - Munkaügyi bíróság
  - Egyenlő Bánásmód Hatóság
- Munkakörülményekkel összefüggő jogsérelmek
  - áttétel az illetékes munkaügyi, munkavédelmi szakigazgatási szervhez
- Közsféra jellemző panasza:
  - > Jubileumi jutalomra való jogosultság számítása,
  - > közalkalmazotti bértábla,
  - > 98 %-os különadó,

Projekt alapú vizsgálatok

Az ombudsman hivatalból is eljárhat →
Projektek

A 2012-es év munkajogi tárgyú alapjogi
projektje: **A Munka Méltósága** projekt

Vizsgálati irányok

I. Egyenlő bánásmód követelménye a munka világában:

- Nők és kisgyermekes anyák
- Gyermekek
- Fiatalok
- Fogytékossággal élők
- Hajléktalanok

foglalkoztatása és elhelyezkedési esélyeik.

II. Közfoglalkoztatási vizsgálatsorozat

- Helyszíni vizsgálatok tapasztalatain alapuló előzetes jelentés
- Esélyegyenlőségi szempontú jelentés
- Fenntarthatósági szempontú jelentés
- Egyes probléma-pontokon alapuló jelentések:
  - Visszafoglalkoztathatóság
  - Munkavédelmi hiányosságok
- Átfogó, rendszerszintű jelentés

A vizsgálat célja

- A kisgyermekes szülők rész munkaidőben történő foglalkoztatási lehetőségeinek felmérése a közsférában,
- A munkaügyi központok kifejezetten ennek a célcsoportnak szervezett képzési körének feltérképezése,
- A munkaerő közvetítés gyakorlatának, és az elhelyezkedési esélyek feltárása,
- A versenyszférában e témában jelentkező problémákat, gyakorlatok megismerése.

A nők és kisgyermekes anyák elhelyezkedését hátráltató tényezők

- A munkahelyek száma az álláskeresők számának töredéke.
- Az óvodai, bölcsődei férőhelyek szűkössége.
- Az atipikus foglalkoztatási formák elterjedésének hiánya.
- A rugalmas munkaidő elterjedésének hiánya.

Javaslatok a nők és kisgyermekes anyák elhelyezkedésének elősegítésére

- Munkahelyteremtés, az atipikus foglalkoztatási formák szélesebb körű elterjedésének jogszabályi szintű támogatása (pl. járulék, adókedvezmények).
- A bölcsődei, illetve óvodai férőhelyek számának jelentős mértékű növelése, illetve, ezen intézmények nyitva tartásának felülvizsgálata.
- Képzések, tanfolyamok, amelyek a kisgyermekes szülőknek továbbtanulási, átképzési lehetőséget biztosít, ezen képzések számának növelése különösen a hátrányos helyzetű régiókban.

Gyermekmunka

- 16 év alattiak illegális foglalkoztatása
- Korábbi ombudsmani vizsgálat utóvizsgálata

Fiatalok munka vállalása

- A felsőoktatási reform miatt várhatóan munkát vállalni kényszerülők
- A 16-25 év közötti fiatalok munkavállalási esélyei
- Alkotmánybírósági indítvány a hallgatói szerződésekkel kapcsolatosan

A fogyatékossgal élő személyek kirekesztettsége a munkaerőpiacról

Gazdasági aktivitás	1990	2001
➤ Összes foglalkoztatott	43,6 %	36,2 %
➤ Fogyatékossgal élő	16,6 %	9,0 %
➤ Összes munkanélküli	1,1 %	4,1 %
➤ Fogyatékossgal élő	0,7 %	2,0 %

Az ombudsman megállapításai

- Egységes definíció a „fogyatékos személy” meghatározására
- Bonyolult akkreditációs eljárás egyszerűsítése
- Az állami és a civil szféra közötti szorosabb együttműködés megvalósítása
- Pályázati rendszer kiszámíthatóvá tétele
- Érzékenyítést és az elzárkózó attitűd feloldását célzó programok, kampányok szervezése

Köszönöm a figyelmet!

Előadó:

Dr. Zemplényi Adrienne